

JAPANISK

enkelthet og eleganse

Drammens Museum har fått sin japanske hage. Den japanske hagetradisjonen strekker seg ca 1000 år tilbake i tid. Den har en helt annen status i det japanske samfunnet, enn det vi er vant med i Norge. Prinsippene er imidlertid enkle og universelle, og fungerer like godt i Norge som i Japan

Det er hage som kunstform, og representerer ofte et sted for ettertanke og åndelig utvikling. Hagen er en kunstnerisk, minimalistisk tolkning av estetikken i naturen. Museet ønsker med den permanente japanske hagen å sette samtidspreg på museumsparken.

En japansk hage er det naturlige valg sett i sammenheng med samtidens modernisme i arkitekturen og dennes videreføring av japansk enkelthet og eleganse.

Et sted for ettertanke

– Bortsett fra den japanske lykten og japansk lønn, har alle materialer og vegetasjon norsk herkomst. Vi viser dermed

at japansk hagekunst ikke er et fenomen begrenset til Japan, men en universell kunstform som fungerer like godt i Norge. Det handler bl.a. om å se essensen av estetikken i naturen, kunsten å forenkle, for så å gjenskape elementene proporsjonalt, balansert og harmonisk – og innrette oss på best mulig etter den, sier hagedesigner Åsmund Bergwitz. Han arbeider ved Hole Artcenter, som har tegnet og bygget hagen.

Japansk og norsk

Med inspirasjon fra Tofuku-ji zen tempel i Kyoto, som ble bygget i år 1236 og 13. generasjon Zen-prest Shunmyo Masuno's

samtidige arbeider - i tillegg til norsk fjellandskap, er formspråket minimalistisk, tydelig og tilstrebet høyest mulig presisjon i forhold til komposisjon og balanse mellom elementene.

– Når man arbeider med få elementer, er utvelgelse, og presisjon desto viktigere, sier Bergwitz.

Seks hovedelementer

Hagen består av seks hovedelementer: Grus, vann, trekonstruksjoner, stein, landskapsformer og vegetasjon. Alle elementene forholder seg til hverandre, og har flere funksjoner. De bidrar med egenverdi i komposisjonen, men har minst like stor funksjon i å fremheve noe annet f.eks. i form av kontrast. Eksempelvis spiller, og kontrasterer den horisontale vannflaten vertikal stein eller vegetasjon, naturstein gir assosiasjoner til alder, mineralriket / stabilitet og fremhever yngre vegetasjon, mykere, flyktigere elementer osv.

Et stort hav

Den store grusflaten illuderer vann, eller et stort hav. Den binder alt sammen og antyder én langsom, stor flytende bevegelse (strøm) som starter allerede foran hovedbygningen på museet og flyter videre gjennom hagen. Alle elementene inkl. betongflate og trekonstruksjoner forholder seg til denne bevegelsen i større eller mindre grad.

Åsmund Bergwitz har ansvar for design og bygging av den japanske hagen, mens Åsmund Thorkildsen står bak design av tre- og metallarbeider.

Til et hellig sted

Inngangsportalen (Tori) og port, markerer tydelig en overgang til et hellig sted. Når man går gjennom porten, viser man respekt, snakker med lav stemme, og blir oppmerksom på omgivelsene.

Stein gir inspirasjon

Steinkomposisjonene danner blikkfang, og gir hagen integritet, tyngde, perspektiv og inspirasjon til egne tolkninger. Man kan f.eks. forestille seg fjellkjeder som reiser seg opp av havet, eller mytologiske skapninger når skyggene faller på en bestemt måte (Th. Kittelsen). Steinen representerer også geologiske perspektiver, millioner av år, stabilitet og bærekraft, og bidrar sammen med de horisontale flatene med å skape den meditative roen som hviler over en vellykket hage.

«Svever over grusen»

Betongelementet er en overgangssone og bidrar til å integrere tregulv/konstruksjoner med grus/hage for øvrig. Den er pigmentert, og bærer preg av å ha blitt formet av vann, samtidig gir den stabilitet både funksjonelt og visuelt. Et hardt element (betongen) er gjort «mykt» komplimentært/motsetning – et dynamisk prinsipp som er med å skape spenning i komposisjonen. Sistnevnte prinsipp finnes bl.a. også i steinbroen, som tross sin størrelse og vekt (ca 2,5 tonn) «svever» lett over grusen.

Forsøk med mose

– Mosen brukt på de store flatene er egenprodusert norsk bjørnemose, og er

et forsøksprosjekt, som så vidt jeg vet ikke er gjort i Norge før. Den er langsomt voksende, og vil med tiden utvikle en dyp, blågrønn farge, slik vi kjenner den fra gammel skog. Mose er en mye eldre livsform enn planteriket, den er hardfør, krever ikke gjødsling eller klipping eller vanning etter etablering. Den er vintergrønn, den gir et tidløst og naturlig preg, og har pryddverdi hele året, sier Bergwitz.

Forbedres over tid

Alle brukte elementer har en kvalitet, og karakter som forbedres over tid. Tidens tann skal være med å tilføre hagen den patina og karakter som bl.a. kjennetegner de verdenskjente hagene i Kyoto. Dette er en viktig del av en filosofi der man jobber på naturens premisser, og at hagen spiller livet, naturen – en prosess i evig forandring.

Store bonsai-trær

Furutrærne brukt i anlegget er vanlig norsk furu (Pinus silvestris). Disse blir beskåret to ganger pr. år etter spesielle prinsipper utviklet i Japan. De vil etter hvert fremstå som store Bonsai-trær, med karakter, alder og proporsjoner som balanserer i anlegget. Nordmenn vil kunne gjenkjenne form og karakter fra gamle furutrær som vokser utsatt til, f.eks. langs kysten.

Fungerer hele året

– En viktig del av den japanske hagen, er at den fungerer like godt hele året. Aspekter som f.eks. månelys og skyggespill på snøen, nye former som trer fram ved snødekke – og verdier som dukker opp under snøsmeltingen er innbakt i designet. Årstidene har sin egen estetik, som fremheves på en naturlig, og subtil måte, sier Bergwitz.